

3-§. Sovet davlati

1. **1917-yil 14-dekabrda Sovet davlatida qabul qilingan dekretlar:**

1. **Xususiy banklarni, temiryo'l transpo'rtini milliylashtirish;**
2. **Tashqi savdoga davlat monopoliyasini o'rnatish;**
3. **Ichki va tashqi qarzlarni bekor qilish.**

2. **1918-yil Sovet davlatidagi qabul qilingan "Yer to'g'risidagi" dekretga ko'ra:**

1. **Barcha yer davlat mulki deb e'lon qilindi;**
2. **Pomeshchik yer egaligi tugatildi;**
3. **Yerni dehqonlarga taqsimlab berish boshlandi;**
4. **Yerga ishlov berishda yollanma mehnatdan foydalanish taqiqlandi.**

3. **1918-yil Turkistonda boshlangan milliy-ozodlik harakatining harakatlantiruvchi kuchlarning maqsadlari:**

1. **Turkistonni bosqinchi bolshiviklar armiyasidan tozalash;**
2. **Sovet hokimiyatini tugatish;**
3. **Milliy mustaqil davlatga ega bo'lish.**

4. **1921-yil Sovet davlatida (M.A.Lorin) joriy qilingan Yangi iqtisodiy siyosatning "harbiy kommunizim" siyosatidan farqli xususiyatlari:**

1. **Razvyorstka o'rniga oziq-ovqat solig'i joriy etilishi;**
2. **Sovet davlatining dastlabki yillarida milliylashtirgan mayda va o'rta korxonalarni egalariga qaytarib berilishi;**
3. **Chet el kapitali kirib kelishiga ruhsat etilishi;**
4. **Korxonalarning xo'jalik hisobi asosida ishlashining joriy etishi;**
5. **Mehnatga qarab ish haqi to'lashning qayta tiklanishi. (2004, 2016-V).**

5. **"Sotsializm qurishning lenincha plani" uch qismdan iborat b/b ular:**

1. **Mamlakatni industirlashtirish. (1925-yil XIV syezd) ;**
2. **Qishloq xo'jaligini kollektirlashtirish. (1927-yil XV syezd);**
3. **Madaniy inqilobni amalga oshirish.**

1932-yil Sovet davlati o'zaro hujum qilmaslik to'g'risida shartnoma imzolagan davlatlar : **Fransiya, Finlandiya, Estoniya, Polsha. (2013-V)**

6. Sovet davlatida amalga oshirilgan “Madaniy inqilob”ning asosiy vazifalari:

- 1. Eski tuzumdan meros b/b qolgan madaniy qaloqlikni tugatish;**
- 2. Sotsialistik ziyoliylarni shakillantirish;**
- 3. Madaniyatni partiya siyosatiga bo'ysindirish;**
- 4. Jamiyatda yagona mafkura – kommunistik mafkura hukmronligini qaror toptirish.**

7. Sovet davlatida amalga oshirilgan “Kollektivlashtirish” natijasida -

- 1. Qishloqda yakka tartibda faoliyat yurituvchi o'rtahol dehqon xo'jaliklarini tugatib, ularning o'rnida kolxozlar vujudga keltirildi;**
- 2. Dehqonlar soni uchdan bir qisimga kamaydi;**
- 3. Jami g'alla yetishtirish amalda kamaygan bo'lsada, davlatga g'alla sotish 1937-yilga kelib 1928-yilga nisbatan 3 barobar ko'paydi.**

8. Polshani bosib olish chog'ida Sovet hukumatining qizil armiya oldiga qo'ygan vazifalari:

- 1. Hujumni davom ettirish;**
- 2. Polsha poytaxtini egallash;**
- 3. Polshada sovet hokimiyatini e'lon qilish uchun barcha zarur harbiy-siyosiy sharoit yaratish.**

9. 1921-yilda Sovet davlati – Turkiya, Eron, Afg'oniston bn diplomatik munosabat o'rnatdi. {Kod: TEA – ingliz tilida choy ma'nosini beruvchi so'z deb yodlab qo'ying} (2009-V)

1925-1927-yillarda Sovet hukumati –Turkiya, Eron, Afg'oniston + “Litva” bn “betaraflik va bir-biriga hujum qilmaslik haqida” shartnomalar imzolashga muvaffaq bo'ldi. (2013-V)

1925-yilda imzolangan “Reyn kafolat pakti” (Lakorno) dan so'ng Sovet davlati - Germaniya, Turkiya, Litva, Afg'oniston bilan o'z chegaralarini xavfsizligini taminlash maqsadida “betaraflik to'g'risida” shartnoma imzolandi. (DTM-16)

10. 1918-yil yanvarda - Ruminiya Sovet davlatining og'ir ahvolidan foydalanib Bessorabiyani bosib oldi. (DTM-15)

1918-yil Mart-Aprelda Murmansk va Arxangelskka - AQSH, B.Britaniya, Fransiya qo'shni tashlandi. (Katta Uchlik davlatlari bn bir xil) (Kod “M-A = M-A”)

Uzoq sharqqa - AQSH, B.Britaniya + Yaponiya qo'shni tashlandi. (2007-V)
Turkiya - Armanistonni va Ozarbayjonning katta qismini bosib oldi.
B.Britaniya - Turkmanistonni bir qismini bosib oldi.

11. 1919-yil yanvarda - Shimolda general Ye.K.Miller.

Shimoli - g'arbda general N.N. Yudenich. (AKD-12)

Janubda A.I.Denikin diktaturasi o'rnatildi. (Kod 3-harfi "N") (2004, DTM-10)

**12. 1920-yil boshida - A.V. Kolchak armiyasini S.S. Kamenev va M.V. Frunze
boshchiligidagi sovet armiyasi tor-mor etdi.**

**1919-yil oktabr oyida - A.I. Denikin armiyasini A.I.Yegorov qo'mondonligidagi
Janubiy front qo'shinlari tor-mor etdi.**

**1920-yil oktabr oyida - P.N.Vrangel armiyasini M.V.Frunze qo'mondonligidagi
qo'shin tor-mor etdi.**

**13. Polsha hukmron doiralari (Buyuk P) - Bolتيq dengizidan Qora dengizgacha
yaratmoqchi edi.**

14. 1921-yil martda Rossiya-Polsha tinchlik shartnomasi imzolandi.

Unga ko'ra: Ukraina va Belorusiyaning g'arbiy qismlari Polshaga o'tdi.

**15. 1918-1920-yillardagi Sovet Rossiyasidagi fuqorolar urushi va chet el
intervensiyasida bolsheviklar g'alaba qozanishining sabablari:**

- 1. Bolsheviklarning mamlakat asosiy qismi bo'lgan mayda va o'rtahol
dehqonlar tamonidan qo'llab-quvatlashga erishganliklari;**
- 2. Milliy chekka o'lkalarda bolsheviklarni qo'llab-quvvatlovchi kuchlar
bo'lganligi.**

**16. Sovet davlati Antanta davlatlari o'rtasidagi ziddiyatlardan ustalik bn
foydalanib quydagi davlatlar bn tinchlik va savdo shartnomalari imzoladi -**

Finlandiya, Estoniya, Latviya, Litva bilan tinchlik shartnomalari.

Shvetsiya va Daniya bilan savdo shartnomalari imzoladi.

**17. To'rtlar ittifoqining yengilishi - Antantaga Sovet Rossiyasi hududiga
kiritilgan qo'shinning sonini ko'paytirishga imkon bergan. (AKD-12)**

**18. Sovet Rossiyasini Germaniya bn yaqinlashishga bo'lgan moyilligini ya'nada
kuchaytirgan omil - Yaponiyaning Mo'g'ilistonga hujumi. (1939-yil)**

19. 1919-yil Sovet Rossiyasida joriy qilingan “harbiy kommunizm” siyosatining mazmuni bu ... Oziq-ovqat razvyorstkasi deb atalgan tartibni joriy etilganligi.
20. Sovet Rossiyasining asosiy tayanchlari - Qizil armiya va ishchilar. (2012-R)
21. Birinchi jahon urushidan so'ng Sovet hokimiyati o'zini saqlab qolish uchun amalga oshirgan qator qat'iy va favqulodda choralari:
1. Qizil armiyada mustahqam tartib o'rnatildi;
 2. Qizil armiya soni 1 mln kishiga yetkazildi;
 3. Armiyadan qochganlar uchun eng og'ir jazo belgilandi;
 4. Sovet hukumati Sovet davlatini “yagona harbiy lager” deb e'lon qildi.
22. Birinchi jahon urushidan so'ng Sovet davlatida ijodkorlar “sotsialistik realizm” ruhda bitgan asarlari o'zlarining quydagi xususiyati bilan ajralib turishlari zarur edi:
1. Inqilobiy ruhi;
 2. Asar qahramoni mafkurasini tubdan o'zgartirib boorish;
 3. Mehnatkashlarni satsialistik ruhda tarbiyalashga xizmat qilish.
23. Madaniy inqilob natijasida - “shaklan milliy, mazmunan sotsialistik” adabiyot shakillantirildi.
24. Madaniy inqilob siyosatida quydagi masala alohida e'tiborda turgan -
Umumta'lim maktablarini qayta qurish.
25. Birinchi jahon urushidan so'ng Sovet davlati adabiyotlarida quydagi g'oya ustun turishi zarur edi - Proletar internarsionalizm.
26. Fransiya tamonidan ishlab chiqilgan kolliktiv xavfsizlik tizimi 1933-yildan boshlab Sovet davlatining faol taraftorlaridan biriga aylanishining sababi.
- Germaniya fashizmining antikommunistik tig'i, uning nemis kommunistlariga nisbatan tutayotgan siyosati.
27. Sovet davlatining xavfsizlik tizimi uchun kurashi quydagi omil uchun xizmat qilgan - Xalqaro ahvolining yaxshilanishiga.

INSA Tarix 36+36 Kanaliga a'zo bo'ling

“Ilm” – porloq kelajak sari yetaklovchi kuch.

“SABR” – kelajak mevasi !!!

Statistik ma'lumotlar:

- 1. Fransiya va Chexoslovakiya - 1938-yil imzolangan "Myuxen shartnomasi"ga Sovet Davlatining quydagi davlatlar bn imzolangan shartnomasini bir parcha qog'ozga aylantirgan. (2015)**
- 2. Polsha, Eron, Germaniyada – Sovet respublikalari tashkil etilgan. (barchasi 1919-yilda tuzilgan) (2016-V)**
- 3. Sovet Davlati va Chexoslavokiya - Ikki jahon urushi orolig'ida tashkil topgan davlatlar.**
- 4. 1926-, 1939-y.y. – Sovet davlati va Germaniya o'rtasida "hujum qilmaslik haqida" bitim imzolandi. (2008, 2013-V)**
- 5. 1934-1939-y.y. – Sovet davlati Millatlar Ittifoqiga a'zo bo'lgan davlatlar. (2016)**
- 6. 1919-1933-y.y. – Yaponiyaning Millatlar Ittifoqiga a'zo bo'lgan davlatlar. (2016)**

"Shartnomalar"

- 1. 1918-yilda – "Brest"**
- 2. 1919-yilda – "Versal"**
- 3. 1921 – yilda – "To'rtlar shartnomasi"**
- 4. 1922-yilda – "Rappallo" (2016-V).**

1922-yilda imzolangan shartnomalar:

- 1. "To'qqizlar shartnomasi";**
- 2. "Beshlar shartnomasi";**
- 3. "Ropallo shartnomasi". (2009, 2013-V)**

1921-yil Sovet davlatida

- 1. K.Marks va F.Engels instituti ochildi;**
- 2. Qizil professorlar instituti ochildi;**
- 3. Sharq mehnatkashlarining kommunistik universiteti ochildi;**
- 4. Yangi iqtisodiy siyosat (NEP) joriy qilindi. (2014-R, 2012, 2013);**
- 5. Turkiya, Eron, Afg'oniston bn diplomatik munosabatlar o'rnatildi. (2016)**

1922-yil Sovet Rossiyada

- 1. SSSR davlati tashkil topdi.***
- 2. Glavlit tashkil topdi.***
- 3. Davlat Siyosiy Boshqarmasi (DSB) tashkil topdi.***
- 4. Mahsulotlarni taqsimot asosida berish bekor qilindi.***
- 5. Vladivostok shahri egallandi va Uzoq Sharq oq gvardiyachilardan tozalandi.***
- 6. Germaniya amalda Sovet davlatini tan oldi. (Rapallo) (2007-V, 2016)***

1920-yil noyabrda:

- 1. Sovet davlati tomonidan Armanistonda “sovetlashtirish” siyosati olib borildi.***
- 2. Suriyada San-Remo shartnomasiga ko’ra Suriya Fransiyaning nazorati ostiga berildi. (2016)***

1924-yilda:

- 1. SSSR ning yangi Konstitutsiyasi qabul qilindi;***
- 2. Buyuk Britaniyada Leybaristlar partiyasi tashkil topdi. (2015-V)***

30-yillar oxirida Sovet davlatida

- 1. Qishloq xo’jaligi to’la kollektivlashtirildi.***
- 2. Kommunistik mafkura to’la qaror topdi.***
- 3. Xalq xo’jaligi uchun muttahaslar tayyorlandi.***

1934-yilda:

- 1. Sovet davlatida 10 yillik ta’lim joriy etildi;***
- 2. Germaniya Federatsiyasi davlat maqomi bekor qilindi. (2015, 2016-V)***

INSA Tarix 36+36 Kanaliga a’zo bo’ling

“Ilm” – porloq kelajak sari yetaklovchi kuch.

“SABR” – kelajak mevasi !!!